

2023ko apirila

3. Zenbakia

ERTZAINZAREN JOKO ETA IKUSKIZUN UNITATEAREN 40. URTEURRENA ETA IZENDAPEN BERRIAK

Ertzaintzaren Joko eta Ikuskizun Unitatea 1983an sortu zen Joko Brigada izenarekin eta dagoeneko 40 urte eman ditu Eusko Jaurlaritzaren Joko, Ikuskizun Publiko eta Jolas Jardueri buruzko araudia betetzen dela kontrolatzen eta ikuskapenak egiten. Gaur egun, Unitate horretan 34 agente daude, horietako 4 emakumeak, orain dela gutxi taldekide berriak heldu direlako, 9 ertzain. JIUren ikuskatzaile berri horiek Oinarrizko Prestakuntza Ikastaro Komun bat jaso dute, lurraldeko ikuskapen taldeetan hasi aurretik, eta hurrengo hilabeteetan eskarmentu handia duten agenteekin batera ibiliko dira, harik eta beren eginkizunak eraginkortasunez egiteko behar dituzten trebetasunak lortu arte.

AURKIBIDEA

Berriak:

Ertzaintzaren Joko eta Ikuskizun Unitate berrirako izendapenak.

Emakumea eta ausazko jokoak jardunaldiaren ospakizuna.

Elkarrizketa: Jordi Morales

Jokoaren adierazleak:

- B motako makinaren enpresa operadoreak
- B motako makinaren baimenak
- 2022ko zehapen-espeditentak

"Emakumea eta ausazko jokoak" Jardunaldia

Joan den otsailaren 22an, Joko Arduratsuari buruzko II. Jardunaldia garatu zen, *Emakumea eta Jokoa* izenburupean. UPV/EHUko irakasle Iraide Fernandez Aragonek hasiera eman zion “*Emakumea eta jokoaren 2022ko zifren txostenaren*” aurkezpenarekin.

Ondoren, Extremadura Unibertsitateko Karmele Mendoza Pérez irakasleak bere txosten-markoa aurkeztu zuen, *Nerabe eta gazteen jolasen praktikak ulertzeko genero-ikuspegiak* lelopean. Bertan, Erkidego horretako gazteekin egindako ikerketaren emaitzak eta ondorio nagusiak azaldu zituen.

Ekitaldiari amaiera emateko, mahai-inguru bat egin zen: *Emakumea eta ausazko-jolasak: diziplina arteko begirada*. Bertan, Irune Suberbiola, Laura Macía, Aidé Baranda, Pilar Urrea eta Sonia González eztabaidatu zuten ikuspuntu guztietatik.

Jardunaldiko bideoa [hemen](#) klikatuta aurki dezakezue.

ELKARRIZKETA: JORDI MORALES

Gizarte zientzia Konputazionalen aditua

Jordi Morales-i-G ras (Bartzelona, 1987) Soziologian doktorea da Euskal Herriko Unibertsitatean (2017). Gizarte Zientzia Konputazionalen aditua da. Cámara Bilbao University Business School-eko irakaslea da, eta irakasle gisa dihardu UPV/EHUko eta UOCo master-programetan, baita graduondoko programetan eta Big Datako prestakuntza-ikastaroetan, Kataluniako Ciència Política i la Sociologiako Col·legi de Professionals de la Ciència Política i la Sociologia-n eta Soziologia eta Zientzia Politikoko Euskal Elkartean. Network Oversight eta Eudan enpresen sortzailea ere bada. Enpresa horiek Big Dataren analisi soziologikoa egiten dute.

Big Data d atu masiboen ikerketan eta azterketan aritzen da gure gizartean dauden iritziak eta profilak ezagutzeko. Hala ere, batzuetan zaila da ulertzea zer den eta zertarako balio duen. Beraz, zer da **Big Data** eta zer iker dezakegu datu horien bidez?

Azken hamarkadetan, batez ere teknologia analogikoak erabiltzek, datuak gordetzeko teknologia digitalak erabiltzera igaro gara, eta horrek gero eta datu gehiago ekarri ditu. Bi urtetan behin munduan dauden datuen kopurua bikoiztu egiten dela adierazi izan da. Honek aldaketa ugari eragin ditu. Hasteko, gaur denok eskuragarri ditugu ordenagailu portalak, Smartphone

eta **Smart TV**ak, eta horiekin egunero edo, are gehiago, eguneko edozein orduan elkarreragina izan dezakegu. Honela, aplikazioekin eta beste erabiltzaile batzuekin elkarreragiten dugu, eta ohartu gabe, baita zerbitzariekin, sentsoreekin eta era guztietako gailu teknologikoekin ere. Hori guztia erabiltzaileentzat errealitate bat den arren, duela gutxi arte ez dugu ondorioztatu Gizarte Zientzietatik — nik uste — hori guztia sozialki garrantzitsua dela eta aztertzea merezi duela.

Aurrera jarraitzen du...

Baina datu masibo gehienak pribatuak dira. Zerbitzari handietan biltegitratuta daude, eta jabeek baino ez dute sarbidea: Google, Amazon, Microsoft eta abar. Hala eta guztiz ere, sare sozial batzuetako datuetan ere badaude aukera-leiho batzuk. Big Datan oinarritutako ikerketa sozial gehiena puntu horretan jartzen du arreta.

Eta zehazki, nola lortzen dira datu horiek? Nondik ateratzen dira?

Gizarte-arloko datu masibo gehienak gizarte-baliabideetako APIetatik datoz, plataformek datuek eskuratzeko duten mekanismoa. Web “karrakatzetekniken” bidez ere sartzten dira datu horietara, eta teknika horiek erabiltzen dira plataformek beste era batera egiten uzten ez dutenean. Hemen hasi daiteke gauzak korapilatzen, legalki eta etikoki. Beraz, ondo aholkatuta egotea eta zer egiten den jakitea beharrezkoa da. Plataformen erabiltzaileok sortzen ditugun datuetatik dator Big Data. Datu horiek hirugarren batekin partekatuko ditugu baldintza jakin batzuetan. Ikertzaileok, beraz, baldintza horiek errespetatzeko betebeharra dugu, baita datuak erabiltzean pribatutasunari eta legitimitateari buruzko oinarritzko gaiak ere.

Eta hori guz a ausazko jokoan esparruan aplikatzen badugu, zer eman diezaguke Big Data?

Instagram, Facebook edo Twitter bezalako sare sozialak ez dira, beharbada, ausazko jokalariek beren portaera-ereduak modu irekian partekatzeko erabiltzen dituzten guneak. Hala ere, gune pribilegiatua da, non ausazko jokoan inguruko diskurtsoak eta narrazioak sortzen diren. Big Data-n oinarritutako ikerketa funtsezkoa da ausazko jokoan inguruko diskurtso eta narrazio horiek zeintzuk diren eta diskurtso eta narrazio horiek sustatzen dituztenen ezaugarri soziologikoak zeintzuk diren jakiteko.

Eta JEBk Big Datari buruz egindako ikerketari dagokionez, zer informazio mota lortuko litzateke azterketa honetatik?

Gaur egun, hitz-gako batzuen inguruko elkarrizketa aztertzen ari gara, eta horiei buruzko diskurtsoaren untsezko elementuak iden katzea espero dugu, bai eta euskal esparru publikoa deitzen dugun horretan ausazko jokoetan diharduten narrazioak ere. Diskurtsoen zerrenda bat lortzeaz gain, horien sustatzaileak identifikatu eta horien hedatzaileak soziologikoki zehaztu ahal izatea espero dugu; bere erabiltzaileen pribatutasuna errespetatuz.

1- “B” Makina enpresa operadore

	2019	2020	2021	2022
Araba	49	46	43	42
Bizkaia	138	133	124	117
Gipuzkoa	70	68	64	67
EAE	257	247	231	226

Azken urteotan, “B” motako makinaren enpresa operadoreen kopurua murriztu egin da, hiru lurralde historikoetan. Gaur egun, Bizkaia da B motako makinaren enpresa operadore gehien biltzen dituen lurraldea (%51,7), eta haren atzetik Gipuzkoa eta Araba dira hurrenez-hurren.

2- “B” Makina baimenak

	2019	2020	2021	2022
“BH” joko-makinaren baimenak Ostalaritza				
Araba	1.242	1.251	1.253	1.228
Bizkaia	4.499	4.446	4.459	4.472
Gipuzkoa	2.224	2.213	2.185	2.160
EAE	7.965	7.910	7.897	7.860
“BH” joko-makinaren baimenak, erreala funtzionamenduan				
<i>Ustiatzeko zain</i>	292	137	127	608
<i>Desgaituak (ustiapenik gabeko espektatiba)</i>	76	93	79	279
<i>Benetan funtzionamenduan</i>	7.597	7.680	7.691	6.973
“BS” joko-makinaren baimenak Joko-aretoak				
Araba	386	400	401	399
Bizkaia	1.436	1.425	1.410	1.418
Gipuzkoa	819	824	838	836
EAE	2.641	2.649	2.649	2.653
“BG” joko-makinaren baimenak Bingoak				
Araba	23	30	30	24
Bizkaia	62	60	60	47
Gipuzkoa	12	26	26	19
EAE	97	116	116	90

Euskadin B motako makinaren baimenen kopurua 10.603 da eta datu hori gutxituz joan da pixkanaka azken urteetan. Baimen horietako gehienak ostalaritzan biltzen dira (%74,1), ondoren joko-aretoetan daudenak eta, azkenik bingoetan daudenak. Era berean, Bizkaian dago, berriro ere, hiru modalitateetako bakoitzean baimen gehien. Dena den, BH baimenen kasuan, lizentzia guztiak ez daude jardunean.

3- Joko-arloko Zehapen-espedienteak 2022

Zehapen	Guztira
Legez kontrako jokia	1
Adingabeei jokatzeko uztea	9
Adingabeak egotea	2
Adingabeak sartzea edota jokatzeko (10/2015 Legea)	14
Ixteko ordutegi ez betetzea	2
Makinetan irregulartasunak	5
Joko-lokaletan seguritateko neurriak ez betetzea	1
Administrazio-baldintzak ez betetzea	1
Arau-hauste espedienteak	35

2022an, Euskadin jokoaren arloko 35 espediente berri hasi ziren guztira. Ohikoena adingabeen sarbidea eta/edo jokia izan zen. Espediente guztietatik 16 arau-hauste oso larriak izan dira, 5 larriak eta 14 arinak.

Gehitu jokoareneuskalbehatokia@euskadi.eus zure helbide-liburura, Jokoaren Euskal Behatokiaren berri guztiak jasotzeko.